

REFERAT Miljøudvalget d. 30-05-2022

Mødedato Mandag d. 30. maj 2022 kl. 17:30

Mødested Mødelokale 7

Mødedeltagere Jørn Lehmann Petersen, A (Fravær), Karsten Byrgesen, D, Michael Nielsen, C (Fravær), Preben Friis-Hauge, V, Annette Lundgaard, V, Martin Schmidt Konradsen, Ø, Elin Søndergaard, A (Fravær)

Indholdsfortegnelse

Anbefaling om yderligere undersøgelser af sundhed og sygdom i Grindsted.....	3
Underskriftsside.....	9

Punkt 1: Anbefaling om yderligere undersøgelser af sundhed og sygdom i Grindsted

21/56360

Resumé

Den udvidede forskergruppe vedr. Grindstedundersøgelsens anbefalinger til videre undersøgelser fremlægges til beslutning om igangsættelse.

Den udvidede forskergruppe blev nedsat i oktober 2021 på baggrund af ny viden om mindst fem nye tilfælde af ALS i Grindsted, der er fremkommet efter fremlæggelsen af resultaterne fra sundhedsundersøgelsen fra 2020, og på baggrund af kritik af forløbet i 2020. Forskergruppens anbefaling er, at der igangsættes tre projekter samt eventuelt et efterfølgende projekt, der afventer resultater fra de øvrige.

Sagsfremstilling

På baggrund af bekymring for sygdom og sundhed blandt borgere i Grindsted tog forretningsudvalget i Region Syddanmark i 2018 initiativ til at få udarbejdet en registerbaseret undersøgelse af forekomsten af sygdom i Grindsted i forhold til sammenlignelige byer i Danmark.

Statens institut for Folkesundhed på Syddansk Universitet gennemførte undersøgelsen, som viste, at i de tilgængelige registerdata kan bekymringen for forhøjet sygdom i Grindsted ikke bekræftes. Der er for nogle sygdomme en forhøjet forekomst, mens der for andre er en lavere forekomst.

Resultatet af sundhedsundersøgelsen blev forelagt regionens forretningsudvalg og offentliggjort 13. maj 2020 ved et kombineret presse- og (virtuelt) borgermøde.

Forretningsudvalget besluttede at lytte til reaktioner på undersøgelsens resultater fra blandt andet borgerne i Grindsted, borgergruppen, sundhedsmyndigheder, Billund Kommune, styregruppen for undersøgelsen og den af Region Syddanmark oprettede forskergruppe.

Region Syddanmark brugte de efterfølgende måneder hen over sommeren 2020 til at indsamle reaktioner, vurderinger og andet til sundhedsundersøgelsens resultater.

Administrationen i Region Syddanmark forelagde på baggrund af forskellige input og tilkendegivelser i forhold til resultatet af sundhedsundersøgelsen en samlet redegørelse til forretningsudvalget. Denne redegørelse fremgår af dagsordenen til forretningsudvalgets møde 16. september 2020, pkt. 33. Heri beskrives et resume af de reaktioner, vurderinger og input, som fremkom i den brede dialog omkring sundhedsundersøgelsen.

Forretningsudvalget anbefalede på baggrund af indstillingen over for regionsrådet, at der ikke skulle iværksættes yderligere undersøgelser af sygdom og sundhed i Grindsted. Regionsrådet tiltrådte denne indstilling på møde den 28. september 2020, pkt. 34.

På baggrund af ny viden om mindst fem nye tilfælde af ALS i Grindsted efter sundhedsundersøgelsens afslutning og på baggrund af kritik af forløbet i 2020, tog Region Syddanmark i slutningen af oktober 2021 initiativ til at invitere til en ny drøftelse blandt forskere og eksperter med indsigt i området. Dette skete med henblik på at få en ny vurdering af resultaterne af sundhedsundersøgelsen samt en vurdering af, om der bør sættes yderligere forskningsbaserede undersøgelser i gang omkring sundhed og sygdom i Grindsted.

Regionsrådet blev på mødet den 28. februar 2022 orienteret om afrapporteringen fra den udvidede forskergruppe vedr. Grindstedundersøgelsen, hvor det blev anbefalet at gå videre med tre undersøgelser i Grindsted:

Projekt	Ansvarlig forsker	Tidsramme	Startdato	Afrapportering	Anslået finansieringsbehov i alt
Sundhedsmæssige konsekvenser af forureningen fra Grindstedværket	Lars Rauff Skadhauge et al	Ca. 1-2 år	3. kvartal 2022	1. halvår 2024	0,97-1,92 mio. kr.
Sygdomsforekomst blandt borgere i Grindsted: Opdatering	Annette Ersbøll et al	Ca. 8-10 mdr. ekskl. ventetid på data	6 mdr. efter ansøgning om tilladelse til adgang til data – ultimo 2022	4. kvartal 2023	0,7 mio. kr.
Vurdering af human risiko af forurening fra Grindstedværket	Hans Sanderson	Ca. 1-2 år	Så snart der foreligger finansiering	1. halvår 2024	0,745 mio. kr.

Endvidere blev det anbefalet at holde projektet ”Sygdomsforekomst blandt borgere i Grindsted: Opdatering” åbent for gentagelse om 5 år, og at der efter gennemførelsen af de tre projekter vil kunne træffes beslutning om evt. igangsættelse af et fjerde projekt. Projektbeskrivelserne vedlægges som bilag.

Administrationen har rettet henvendelse til Jesper Bo Nielsen for at sikre sig, at indholdet i de tre projektbeskrivelser svarer til forskergruppens anbefalinger. Samtidig har administrationen også gjort opmærksom på, at regionen ligger inde med betydelige mængder af miljøfaglige data, som gerne stilles til rådighed for at berige projektbeskrivelserne inden igangsættelse.

Derudover har administrationen peget på nogle opmærksomhedspunkter på det miljøfaglige område, som vil være nødvendige at adressere i det videre forløb, hvis projekterne igangsættes. Se bilaget ”Videre proces om anbefalinger til yderligere undersøgelser af sundhed og sygdom i Grindsted”.

Tidsramme for gennemførelse

Opdateringen af sundhedsundersøgelsen ”Sygdomsforekomst blandt borgere i Grindsted: Opdatering” kan gennemføres uafhængigt af de to øvrige projekter og forventes at kunne færdiggøres på ca. 8-10 mdr., når der er indhentet de nødvendige tilladelser. Aktuelt er ventetiden på tilladelse til adgang til data 6 mdr. hos Sundhedsdatastyrelsen.

Der vil således kunne forventes et resultat af denne undersøgelse i 4. kvartal af 2023, såfremt det igangsættes på mødet i regionsrådet d. 20. juni 2022.

De to øvrige projekter er internt afhængige og vil kunne gennemføres på i alt ca. 2 år, hvor projektet ”Sundhedsmæssige konsekvenser af forureningen fra Grindstedværket” kan gå i gang ca. i 3. kvartal 2022 og tager ca. 1-1½ år. Projektet ”Vurdering af human risiko af forurening fra Grindstedværket” kan gå i gang samtidig og vil strække sig over en samlet periode på ca. 1½-2 år, idet der skal ske inddragelse af interessenter og afventes mellemliggende resultater fra det andet projekt.

Såfremt der på mødet i regionsrådet den 20. juni 2022 træffes beslutning om igangsætning af disse to projekter, vil der kunne forventes resultater herfra i 1. halvår 2024.

Når der foreligger resultater fra de tre projekter, vil de blive forelagt for udvalgene, og der vil kunne træffes beslutning om igangsættelse af det evt. fjerde projekt, jævnfør anbefalingerne fra den udvidede forskergruppe.

Organisering

Formand for forskergruppen, institutleder på Institut for Sundhedstjenesteforskning, SDU, professor Jesper Bo Nielsen stiller sig til rådighed som følgeperson til projektopfølgning for de undersøgelser, som regionsrådet måtte ønske at igangsætte. I varetagelsen af denne rolle vil Jesper Bo Nielsen følge forskningsprojekternes fremdrift og overse, at forskningsplanerne overholdes.

Det foreslås, at Jesper Bo Nielsen løbende afrapporterer om fremdrift og foreløbige resultater fra undersøgelserne til den politiske følgegruppe vedr. Grindsted.

Jesper Bo Nielsen har i den indledende fase, hvor beslutningen om igangsættelse af projekterne forberedes, nedsat et lille team bestående af professor Tina Kold, Institut for Sundhedstjenesteforskning, SDU og ledende overlæge, Sygehus Lillebælt, Henrik Boye Nielsen til at hjælpe med rådgivningsopgaven.

Finansiering

Til gennemførelse af de tre projekter er den samlede udgift op til 3,365 mio. kr. over tre år, hvor udgiften til projektet ”Sundhedsmæssige konsekvenser af forureningen fra Grindstedværket” afhænger af antallet af inkluderede personer og angives i budgettet til at variere mellem 0,97 og 1,92 mio. kr. I det følgende regnes der med den maksimale udgift af planlægningshensyn, men der vil alene blive udmøntet midler til de reelle aktiviteter i projektet.

Projekterne finansieres i 2022 og 2023, hvor størstedelen af aktiviteterne finder sted.

Til projektopfølgning/følgeperson forventes en samlet udgift på 0,105 mio. kr. i alt fordelt over 3 år.

Det foreslås, at finansieringen fordeles på følgende måde:

Regional udvikling finansierer projekterne ”Sygdomsforekomst blandt borgere i Grindsted: Opdatering” og ”Vurdering af human risiko af forurening fra Grindstedværket” med i alt 1,445 mio. kr.

Sundhed finansierer via evalueringspuljen projektet ”Sundhedsmæssige konsekvenser af forureningen fra Grindstedværket” samt udgiften til følgeperson/projektopfølgning med i alt 2,025 mio. kr. Koncerndirektør Kurt Espersen er bemyndiget til at udmønte puljen.

Finansieringen fordeler sig på følgende måde over årene:

Mio. kr.

	Regional Udvikling	Sundhed	I alt
2022	0,458	0,995	1,453
2023	0,987	0,995	1,982
2024		0,035	0,035
I alt	1,445	2,025	3,470

De tre forskere samt formand for forskergruppen Jesper Bo Nielsen, deltager på fællesmødet mellem miljøudvalget og sundhedsudvalget.

De tre forskere holder hver et oplæg på ca. 10 min. om deres forslag til undersøgelse, og hvad de forventede resultater af deres respektive forslag til undersøgelser vil være. Herefter vil der være mulighed for spørgsmål til de tre oplægsholdere og Jesper Bo Nielsen

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles at miljøudvalget anbefaler regionsrådet:

At de tre yderligere undersøgelser af sundhed og sygdom i Grindsted, som er anbefalet af forskergruppen, igangsættes.

At forskergruppens anbefaling om at holde projektet ”Sygdomsforekomst blandt borgere i Grindsted: Opdatering” åbent for gentagelse om 5 år drøftes.

At finansieringen til de tre projekter samt følgeperson/projektopfølgning findes inden for budgettet for sundhed og regional udvikling som angivet i sagsfremstillingen.

At den politiske følgegruppe for Grindstedforureningen følger undersøgelserne i projektperioden.

Beslutning i Sundhedsudvalget den 30-05-2022

Sundhedsudvalget anbefaler over for regionsrådet:

At de tre yderligere undersøgelser af sundhed og sygdom i Grindsted, som er anbefalet af forskergruppen, igangsættes.

At finansieringen til de tre projekter samt følgesperson/projektopfølgning findes inden for budgettet for sundhed og regional udvikling som angivet i sagsfremstillingen.

At den politiske følgegruppe for Grindstedforureningen følger undersøgelserne i projektperioden.

At der efter gennemførelsen af de tre projekter kan træffes beslutning om evt. gentagelse af projektet ”Sygdomsforekomst blandt borgere i Grindsted: Opdatering”.

Michael Nielsen, Anja Lund og Annette Blynél deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Miljøudvalget den 30-05-2022

Miljøudvalget anbefaler over for regionsrådet:

At de tre yderligere undersøgelser af sundhed og sygdom i Grindsted, som er anbefalet af forskergruppen, igangsættes.

At finansieringen til de tre projekter samt følgesperson/projektopfølgning findes inden for budgettet for sundhed og regional udvikling som angivet i sagsfremstillingen.

At den politiske følgegruppe for Grindstedforureningen følger undersøgelserne i projektperioden.

At der efter gennemførelsen af de tre projekter kan træffes beslutning om evt. gentagelse af projektet ”Sygdomsforekomst blandt borgere i Grindsted: Opdatering”.

Jørgen Lehmann, Michael Nielsen og Elin Søndergaard deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Videre proces om anbefalinger til yderligere undersøgelser af sundhed og sygdom i Grindsted

Miljøfaglige data - Projektforslag Aarhus Universitet.pdf

Projektbeskrivelse Sygdomsforekomst blandt borgere i Grindsted Opdatering.pdf

Projektbeskrivelse Vurdering af human risiko af forurening fra Grindstedværket .pdf

Projektbeskrivelse Sundhedsmæssige konsekvenser af forureningen i Grindsted.pdf

Afrapportering fra den udvidede forskergruppe vedr Grindstedundersøgelse maj 2022.pdf

Deltagerliste forskergruppen pr maj 2022.pdf

Punkt 2: Underskriftsside

22/603